

Statsbudsjettet:

Fiskeriforskinga sviktes

Til tross for at det bare er få uker siden minister Angst var i Tromsø og lovet full satsing på fiskeriforskinga i Nord-Norge, viser statsbudsjettet at regjeringa er i ferd med å gå fra sine løfter. Mens ti talls millioner blir bevilget til havbruk og fiskeriforsking i Sør-Norge er det ikke gitt noe til nødvendige bygg for IFF. Dette er både tragisk og komisk, sier adm.leder Odd Hanegård på IFF, vi risikerer at forskere flytter sørover.

Også på det andre området regjeringa har signalisert at satsingen vil komme, er bevilgningene totalt uteblitt. Det er ikke bevilget en eneste stilling til teknologiske studier. Så skuffende som det kan få blitt, sier inst.leder Tor Dahl.

Om statsbudsjett.

SIDE 2 OG 3

Statsbudsjettet viser tydelig at minister Angst ikke har noen samlet politikk for UiTø. Men har rektor Narve Bjørgo et alternativ.

(Foto: Erik Veigård)

CITIZEN
THE SPORTING
LIFE

NORGES URMAKER FORBUND
URBEVIS
FORSIKRING/GARANTI
98 76 54 32

110 FOR HLE FAMILIEN
URMESTER MORALF ANDERSEN

Bråk i Studentrådet

Det ble bråk om tildelingen av støttemidler i siste Studentrådsmøte. Flere av innleggene antydte at Studentutvalget hadde vist liten smidighet i saksbehandlingen av søknader. To foreninger fikk ikke støtte fra SU på grunn av mangler i søknaden. Flere mente at SU kunne ha innhentet disse opplysningene fra gruppene i løpet av saksbehandlingsperioden.

Det var også uenighet om at rockeklubben Rock Absinth fikk tildelt støttemidler gjennom SR. I forslaget fra SU hadde disse fått penger, til tross for at det var mangler ved deres søknad. Til slutt ble det vedtatt å utsette saken, med henvisning til at SU tar ad notam de signaler som er kommet frem gjennom SR. SIDE 2

Stillings- mangel på UB

Nye fagtilbud og nye undervisningsstillinger fører til økt press på bibliotekjentene, men dette følges ikke opp av nye stillingshjemler til UB. Det sier overbibliotekar Astrid Utne i intervju med Utopia. I intervjuet svarer hun bl.a. også på noe av den kritikken som man fra studenthold har reist mot sider ved UBs innhold og utforming.

Vanskelig å få kompetanse

Kirke og undervisningsdepartementet planlegger å endre reglene for hvilke fag som skal gi undervisningskompetanse i grunnskolen.

Endringene vil i sin nåværende form føre til halvering av fagantallet som nå gir slik kompetanse. Departementet har gjort dette uten å orientere universitetene. Først nå, de siste dagene har departementet skiftet mening og innsett hvilken bommert det er å ikke la universitetene få uttale seg om forhold som angår deres eget anliggende.

Moro med øl

SIDE 8

Jentegruppa på IMR

SIDE 6

Cirkus i byen

SIDE 8

LEDER:**Uten en utdanningspolitikk**

Det er mange som spør seg om regjeringen har noen politikk for utdanning etter at statsbudsjettet er lagt fram. Etter at det i flere år har kommet signaler om at havbruk og teknologi vil bli satsingsområder ved UiTø, legger de nå fram et statsbudsjett hvor det nettopp er disse to områdene som kommer verst ut.

IMR får ikke stillinger og IFF får ikke hardt tiltrengt nybygg. Mens de andre instituttene sier seg rimelig fornøyd, er stemningen laber på IMR og IFF. Ingen av dem legger skjul på at de føler seg snytt i forhold til de politiske signaler som er kommet. Regjeringen har ikke tatt hensyn til universitetets prioritering av tekniske studier, TOS. Mens universitetet hadde stillinger til TOS fag som 2 og 3 på lista, har de falt helt ut på regjeringens forslag. Dette er høyst overraskende for de fleste, sett på bakgrunn av den sterke vektlegginga Øyenutvalget hadde av nettopp teknologi.

Tidligere i høst lovet minister Angst at Tromsø skulle bli hovedsete for fiskeri- og havbruksforskning. På statsbudsjettet er det ikke satt av penger til prosjektering av nybygg for IFF. Og selv om de får rimelig med stillinger, hjelper ikke det når de ikke har plass til sin virksomhet. Havbruk var Øyenutvalgets andre store satsingsområde. Som en almisje til «myk fag»-tilhengerne hadde Øyenutvalget med en «17.-mai-tale» om hvor hyggelig det hadde vært med et kunstnerisk/estetisk studie. Statsbudsjettet følger opp, ikke med bevilgninger, men med flere godord. «Dette er positivt» sier rektor Bjørgo. «Det er latterlig» tillater vi oss å hevde.

Så lenge man ikke klarer å følge opp de prioriterte fagene på en faglig forsvarlig måte, er det intet annet enn munnsvær å snakke om helt nye og ressurskrevende studieretninger. Man må bygge ut fagene vi har, før det er sunn sans i å tro man kan få til gode tilbud på andre områder. Og det må skaffes plass. Hvis ikke de herrer Angst og Bjørgo har tenkt seg at det skal estetiseres i et bøttekott på ISL med en hovedfagstudent utenfra som timelærer.

Her i avisa har vi aldri vært særlig glad i Øyenutvalget. Vi har hevdet at utbygging av UiTø bør foregå etter interne diskusjoner og ut fra en samlet plan. Nå ser vi allerede et av de uheldige følgene av at universitetets framtid planlegges utenfra. Man tar litt hensyn til Øyenutvalget, litt til kritikerne, litt her og noe mer der. Resultatet blir manglende styring på utviklingen og at vi står i fare for å forbli et lappverk-universitet.

I denne situasjon har den nye ledelsen en sjanse til å gå aktivt ut med en gjennomtenkt og sammenhengende politikk for framtida. Man kunne bentyttet seg av den ikke ringe sympati for UiTø som finnes i samfunnet, til å sikre de eksisterende fag et fullverdig tilbud såvel på personal, bygging og utstyrssida. Men det ville krevet at man tok offensiven og selv la premissene.

Lite tyder på at så vil skje, dessverre. I stedet prøver man å lappe videre på lappverket fra regjeringa.

Sosialesekretær

Ta kontakt hvis du trenger råd og veiledning ved personlige og sosiale vanskeligheter eller studieproblemer som ikke er faglige.

Du kan også be om informasjon av forskjellig art og få vite hvor du kan henvende deg i helse- og sosiale spørsmål og juridiske saker.

Sosialesekretær Ann Torunn Olsen, Roald Amundsens pl. 1 (Berg-bygget) kl. 9.00–15.00. Tlf. 81 012. IMR, Breivika, C-109, kantineinngangen, torsdager 11.00–15.30.

UENIGHET OM STØTTEMIDLER

Nok en gang skulle det bli «krig» i Studentrådet (SR) om tildelingen av støttemidler til lag og foreninger som driver med studentsosiale aktiviteter. Denne gangen fordi enkelte foreninger mente seg forbigått i saksbehandlingen. Blant annet var Ompagniets søknader oversett siden de ikke hadde vedlagt en rapport over de aktiviteter som de hadde bedrevet sist semester. Et annet punkt som skapte heftig debatt var om Rock Absinth var berettiget til støttemidler. De kunne ikke dokumentere at mer enn 50 prosent av medlemmene var studenter. Studentutvalget (SU) mente at de var berettiget støtte, mens et flertall av talerne på SR-møtet mente de ikke var støtteberettiget. Enden på diskusjonen ble at hele saken ble utsatt, siden SU ikke hadde fulgt reglementet når det gjaldt behandlingen av søknaden til Rock Absinth.

Utopia: Kurt Haugli

SU hadde i år til fordeling 18.000 kroner til 14 søkere. Av disse søkerne ble 12 foreninger foreslått innvilget støtte, mens to foreninger fikk avslag på sin søknad. Det var i år første gangen man behandlet søknaden om støttemidler ut fra det nye reglementet som ble vedtatt på Hovedallmøtet i vinter.

Grunnen til at to grupper ikke kom i betraktning når det gjaldt støttemidler, var at deres søknader var mangelfulle. Det står klart i reglementet hva søknaden skal inneholde, og i følge SU-leder Anne Solheim, så hadde alle lag og foreninger hatt god tid til å studere reglementet før de sendte inn sin søknad.

Både Knut Arne Kvitting, som representerte Ompagniet, og Trond Trosterud, som representerte NKS den andre gruppen som ikke hadde fått tildelt støttemidler, mente at de hadde fått muntlige tilsagn fra SU på at deres søknader var i orden.

Til det sa SU-sekretær Tor Ødegård at SU ikke hadde kapasitet til å gå gjennom søknaden da de umiddelbart kom inn og at de

muntlige svar var gitt på bakgrunn av spesielle spørsmål angående søknadene.

Gyrid Waage Langsholt påpekte at det var god organisasjonsskikk å veilede søkere og innhente manglende opplysninger om det skulle trenges. – I henhold til forvaltningsloven, er det veiledningsplikt, påpekte en annen taler. Til dette hadde bare Tor Ødegård en replikk hvor han minnet SR på om at ikke forvaltningsloven gjaldt for SU, og at SU i saksbehandlingen hadde et reglement å holde seg til som var gitt av Hovedallmøtet.

Det andre stridsspørsmålet i denne saken ble hvorvidt Rock Absinth var stønadsberettiget. SU mente i sin behandling av deres søknad at denne kunne godtas selv om det heter i reglementet at foreningen skal ha mer enn 50 prosent studenter. I sin søknad hadde Rock Absinth ikke kunne oppgi hvor mange av medlemmene som var studenter siden de ikke hadde drevet noen registrering av hvem som var studenter og hvem som ikke var studenter. De hadde også påpekt at det nye reglementet var kommet etter at medlemskap var tegnet.

Dette var en unnskyldning som

SU kunne godta og det ble derfor forreslått bevilget nærmere 2.500 kroner til Rock Absinth. Johnny Aak påpekte at de ikke kunne dokumentere studentmedlemstall og at de derfor ikke var støtteberettiget om en skulle følge reglementet. Flere av talerne mente at SU hadde opptrådt inkonsekvent da de hadde bevilget penger til Rock Absinth ut i fra skjønn, mens de hadde forbigått Ompagniet og NKS på paragrafrytteri.

SU skjønnte på dette tidspunkt at deres behandling av Rock Absinths søknad kanskje var feilaktig. Søknaden ble derfor hentent og Tor Ødegård kunne konkludere etter høytlesning fra søknaden at hvis det ble bevilget penger til Rock Absinth så var det reglementsstridig. Derfor ville et forslag hvor det ble bevilget penger til Rock Absinth kunne overprøves av HAM og settes til side.

Men han påpekte også at vedtak hvor Ompagniet og NKS ble bevilget penger på samme måte var reglementsstridig.

Dermed stod man igjen med et utsettelsesforslag hvor det het at SU skulle ta til følger de signaler som SR hadde gitt i behandlingen av denne saken.

Hvilke signaler kom fra SR ?

Fra SU-hold blir det antydnet at det er vanskelig å si hvilke signaler SR sendte ut i forbindelse med behandlingen av Støttemiddelsaken. Men dette skal tas opp på et møte i SU før ny behandling av søknadene.

Tor Ødegård i SU antyder at den eneste forandringen som blir gjort er at Rock Absinth ikke får penger, at det blir mer på de som det allerede er bevilget penger til.

– Fristen for søknader er satt, og vi må holde oss til reglementet. – Vi kan ikke gå ut over det reglementet som er gitt av Hovedallmøtet, sier Gunnar Johnsen, medlem av SU. Han innrømmer også at det antagelig må noen endringer til reglementet, og at det er upresist på en del punkter.

To medlemmer av SU skal nå behandle søknadene på nytt. Hvem de nye saksbehandlere blir er ennå ikke klart.

Hvorfor ingen ankemulighet?

– Vi i Ompagniet reagerer sterkest på at det ikke finnes noen ankemulighet etter at søknaden om støttemidler er behandlet i SU. Men vi godtar også at vi har gjort formelle feil i vår søknad og at vi etter reglementet, strengt tatt ikke er berettiget støttemidler. Dette sier Knut Arne Kvitting som representerte Ompagniet på SR-møtet.

Når vi spør Kvitting om hvilke signaler fra SR han synes at SU bør ta ad notam i den videre behandlingen, sier han at de bør regne ut grunnbeløpet riktig og ikke bevilge penger til Rock Absinth. Han synes også at SU bør bruke en større grad av skjønn, siden det er første gangen at det nye reglementet brukes.

– Jeg synes at skjønn burde vært utvist denne gangen siden reglementet er nytt og heller ved neste korsvei ha strammet inn på prosedyrene, sier Kvitting.

Når det gjelder Rock Absinth er Kvitting klar i sine meninger:

– Rock Absinth går ikke ut med den primære målsettingen, at de er en studentforening, men en rockeklubb. Jeg synes ikke SR i dette tilfellet er rette instans å hente penger fra, sier Kvitting.

I REDAKSJONEN:

Johnny Aak
Kurt Haugli
Steinar Johansen
Kristin Johannesen
Sigrunn Pettersen
Torunn Pettersen
Håkan T. Sandersen
Hanne Gjermo
REDAKSJONSSEKRETÆR
Harald Gjesvik (ansv.)
ØKONOMISEKRETÆR:
Bjørn Brox
FOTOGRAFER:
Otto Andreassen
Tage Stabell-Kulø

UTROPIA

Adr.: Postboks 678, 9001 Tromsø, tlf. 81 688 linje 386. Vi har lokaler i kjeller på ISV, og kan treffes der.

Mandag, tirsdag, torsdag, fredag 11.00–13.00

UTROPIA er et organ for studentene ved Universitet i Tromsø og kommer ut to ganger i måneden.

Redaksjonen er valgt på et uavhengig radikalt grunnlag.

Annonsepris: Kr. 3,50 pr. spaltemm.

Trykt i 1600 eksemplarer.

Trykk: A/S NOR TRYKK, NARVIK.

STATSBUDSJETTET

UTROPIA: Harald Gjesvik

IFF: Fra 80 til 20 studieplasser

Nye stillinger og sikret lønn til mannskapet på «Johan Ruud» er regjeringas oppfølging av at Tromsø er lovt å bli senteret for havbruk- og fiskeriforskning. Men ingen midler til nytt bygg til IFF, som har alvorlige plassmangler fra før. Samtidig sprøytes store summer inn i fiskeriforskning og havbruk sørpå, via andre departementer.

– Dette er både tragisk og komisk, sier adm. leder Odd Handegård på IFF. Det er positivt at vi får stillinger, og vi kan leve med denne veksten på stillingssektoren fremover. Men hva hjelper det, når vi ikke får de nødvendige midler til bygg. Politisk sett er Tromsø topp-prioritert, men statsbudsjettet sier noe annet. Vi risikerer nå at fagfolk flytter sørover fordi de ikke får skikkelige betingelser her. Dette statsbudsjettet må det gjøres noe med.

Nord-Norge lurt

– Vi er i ferd med å bli lurt igjen. Stikk i strid med de politiske signaler, satses det nå på fis-

keriforskning sørpå, fortsetter Handegård. Fra Bodø og sørover er det sprøytet inn totalls millioner via andre departementer enn Kultur og Vitenskap. Her er ingen sammenheng mellom hva regjeringa har av politisk program, og hva de gjør i praksis. Vi risikerer å bli løpt fra.

Plassmangel

– Hva blir det største problemet? – Vi har overhodet ikke plass lenger. Det blir stadig flere hovedfagstudenter, og de trenger som kjent leseplass. Det finnes ikke hos oss. Blir dette stående må vi til neste år kutte ned stu-

dentopptaket fra 80 til 20. Det vil si at cand. sciens. studie går fra 45 til 0, og opptak til fiskerifag fra 35 til 20.

Kraftig satsing

– Hva trengs? – Først og fremst bygninger. Vi må ha et nytt bygg snart, skal vi kunne utvikle oss. Men mener man alvor med Tromsø som senter for havbruk og fiskerifag kreves adskillige millioner. Vi må ha et bygg her og en skikkelig forskningstasjon. Men spørsmålet er om det virkelig finnes politisk vilje til å satse på Tromsø.

IMR: Intet til TOS

På univeristetets prioriteringsliste over faste stillinger, stod Data på 2. og matematikk på 3. plass. Begge to har falt helt ut på forslaget til statsbudsjett. Dette er overraskende, sett på bakgrunn av Øyenuvalgets innstilling og de utdanningspolitiske signaler regjeringa har gitt.

– Dette er så skuffende som det kan få blitt, sier instituttleder Tor Dahl. Her er jo ingenting til, TOS (Teknisk orienterte studier) i det hele tatt. Dette stemmer jo ikke med Øyenuvalget i det hele tatt.

Vi skjønner ikke hva som har skjedd, og håper å få informasjon om hva som ligger bak.

Ingen nye stillinger

– Og det er ikke uten grunn at IMR er skuffet. Stikk i strid med universitetets prioriteringer og Øyenuvalgets konklusjoner, er det ikke gitt noen nye stillinger til IMR. Dette kan føre til vanskeligheter med studentopptaket, ikke minst på matematikkurset MA 100. Det kan bli lukket. Også på data kan det bli problemer.

Ønsker man TOS. Jeg har få meninger om hva som egentlig ligger bak, fortsetter Dahl, men jeg

håper vi får klare signaler. Det er uinteressant å sitte her å jobbe med planer for TOS-fag, hvis man ikke har tenkt å følge dem opp.

Og det er sunn sans i Dahl's skepsis, for årets største bevilgning på stillingssektoren går til teknologi i Trondheim. Det kan tas som et signal om at man ikke vil satse på tekniske studier i Nord-Norge. 14 stillinger bare til teknologi fikk Trondheim.

Informasjonsteknikk

– Intet som er positivt Dahl? – Det måtte være muligheten til å få penger til informasjonsteknikk via NTNf. Man om så skjer gjennstår og se.

BJØRGO: Mellomfornøyd

12,6% vekst fra i fjor. 9½ nye faste stillinger. Hovedfag i Offentlig forvaltning sikret, og fortsatt satsing på juss. Stillinger til havbruk, men ingen midler til nytt bygg for IFF. Ei heller midler til 4. byggetrinn i Breivika, velferdsbygget. Trangt med driftsmidler og for lavt beregnet lønnsbudsjett. Utdannelse i samfunnsmedisin kommer i gang.

Stikkordsmessig er dette statsbudsjettets betydning for UiTø. Den største overraskelsen er at det er IMR og IFF som kommer dårligst ut. De politiske signaler om satsing på havbruk og teknologi er ikke fullt opp.

– Jeg er middels fornøyd, sier rektor Bjørgo. Han trekker fram som positivt at man har fått stillinger til juss, samfunnsmedisin, offentlig forvaltning, havbruk og samisk.

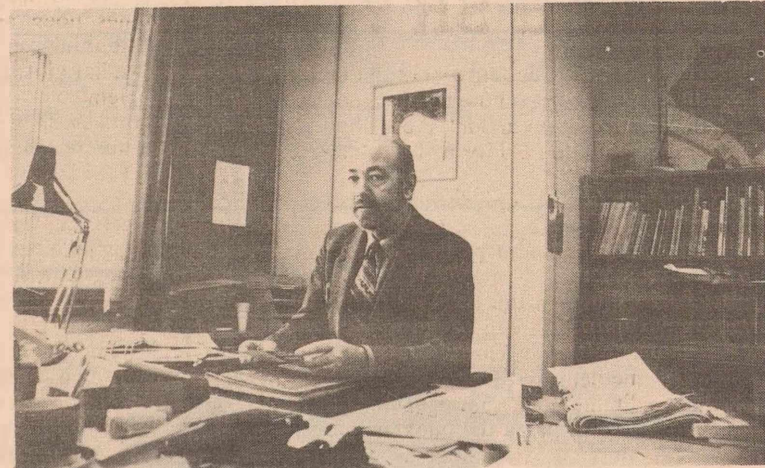
– Det er mange år siden vi har fått så mange stillinger, men det blir et problem at vi ikke får noe til data og TOS. (Teknisk orienterte studier).

Bygninger

– Det mest negative, fortsetter Bjørgo, er at de ikke får noe til byggestart i Breivika. Vi burde hatt midler til å starte opp byggetrinn 4, samt begynne prosjekteringa av nytt bygg til fiskerifag. Det er her vi må jobbe overfor stortinget. Vi har også fått positive signaler derfra før.

Annum

Økningen på driftsmidler er på

ca. 3,5% altså under inflasjonen. Mange er det som spår at det vil bli kamp i budsjettutvalget. Også Bjørgo ser problemet: Det vil skape vanskeligheter at det er real nedgang på annum, sier han.

Hjelpelærere

Mange mener også at lønnsposen er beregnet for lavt, noe som vil føre til at man må skjære ned på antall hjelpelærere. Dette er i så fall i tråd med regjeringens opplegg hvor det er varslet flere studenter pr. lærere.

Kunst og kultur

– Det er positivt, sier Bjørgo, at budsjett komiteen har notert seg med interesse for forslaget om utdannelse i kunst og kultur. Dette er et område som universitetet må følge opp.

Velferd

– Du har tidligere sagt at et av de beste vervekkertene vi har er studentvelferden, er den ivarettatt her?

– Så langt jeg har lest er det intet som tyder på det. Dette blir en oppgave for studenter og lærere å følge opp på nasjonalt plan.

UiTø's reaksjon

– UiTø er jo ikke et ferdig universitet. Er dette en forsvarlig vekst for oss?

– Det er klart jeg kunne ønsket mer, men det er til å leve med.

– Hva vil UiTø gjøre fremover?

– Vi må ta kontakt med Nord-Norges stortingsrepresentanter og med kirke og undervisningskomiteen. Vi har fått positiv respons der før. I fjor fikk man inn en del vurderinger som styrket vårt budsjett.

Hovedsaker

– Hva vil bli hovedsakene? – Bygningene i Breivika, IFF's nybygg og 4. byggetrinn. Dernest TOS studier. Det er også for lite vekst, endog tilbakegang enkelte steder. F.eks. driftsmidler.

ISL:

Harde fag i vinden

Adm. leder Øystein Aspaas er glad for at samisk har fått sin toppstilling. Det betyr at man endelig har fått mulighet til å ha hovedfag i samisk språk. Ellers synes Aspaas at det har ikke blitt så mye til ISL, men lakonisk legger til at; det er jo harde fag som er i vinden. Øverst på ISL's ønskeliste står en EDB-konsulent. Så det er harde fag i vinden internt på ISL og.

ISV: Godt fornøyd

Boia Sæverud, adm. leder på ISV, overrasker med å bare si seg fornøyd. De har da også fått sin toppstilling i offentlig forvaltning, selv om universitetet hadde prioritert både data og matte foran.

Også mange studenter kan puste lettet ut, etter at det en stund så svart ut for det lovete hovedfag i offentlig forvaltning.

MEDISIN:

Toppstilling i samfunnet

Medisin har fått oppfylt sitt primære ønske. De har fått en toppstilling i samfunnsmedisin, hvilket betyr at de kan tilby etterutdanning der. Å få muligheten til at folk kan ta Master of public health graden, som det heter på godt norsk, har lenge vært et ønske på medisin. Men hvor de skal få lesesalplasser til nye studenter fra, det må foglane vite.

JUSS: Jamt og trutt

Juss er det faget som har forsynt seg grøvt av nye stillinger. Hele 4 av 9 ½ går dit. Men selv om de siger fremover, er det langt fram til et fullt embedsstudie.

IBG: Får problemer

Dette var ikke overraskende, sier adm. leder Sylvia Labugt Sollid på IBG, men vi får problemer med plass.

IBG har jo mye av grunnundervisninga til fiskerifag, deler også bygg med dem, og vil få de samme problemene. Det er meget store problemer når det gjelder plass, kan Sollid opplyse. Hun deler også IFFs frykt for at dette betyr at utviklingen på havbrukssektoren blir lagt sørover.

Ellers er hun redd for at geologi vil merke nedskjæringa på driftsmidlene ekstra hardt. Det faget er helt avhengig av feltkurs, som dekkes nettopp over den posten på budsjettet. De har fra før måttet gjøre om flere dagers turer til dagsturer.

– Og det blir ikke det samme, sier Labugt Sollid.

UB: Status quo

Overbibliotekar Astrid Utne sier at UB vil omtrent holde stillingen. Takket være fallet i dollarkursen burde bevilgningen holde til å opprettholde dagens innkjøp av bøker og tidsskrifter. I fjor gjorde valutakursen at det måtte ekstrabevilgninger til.

Men de er dårlig forberedt på nye fag. De har f.eks. ikke fått bevilgninger til å følge opp juss. Hos oss er UB både sentral bibliotek og institutt bibliotek, og man mangler folk på enkelte fag.

For de som mener at det generelle utvalget, bøker som ikke er pensumsrelevante, er for dårlig, er det lite trøst å hente. Politiske løfter om særbehandling av UB i Tromsø er dårlig fulgt opp. Nyinnkjøp vil fortsatt hovedsaklig skje innenfor rammen av pensum.

ANNUM: Real nedgang

Annum, eller driftsmidlene om man vil, har en vekst på 3 ½%, altså godt under inflasjonen. Det er da også den felles bekymring som det blir gitt uttrykk for fra alle hold.

Teknisk budsjett utvalg heter nøkkelen i denne kabalen, det er de sin innstiller fordelinga til univ.styret. Det forventes å bli mange harde ryggtag der utover høst og vinter.

Overbibliotekar Astrid Utne:

UB TRENGER FLERE STILLINGER

– Mer teknologi er bra, men flere stillingshjemler ville vært enda bedre! Det sier Astrid Utne i dette intervjuet med Utopia. Hun uttaler seg også om UBs økonomiske situasjon og plass i uni-

versitetsmiljøet. Dessuten svarer hun på kritikk fra studentene over dårlige leseplasser, høye kopipriser og manglende informasjon om UBs tilbud og system.

– I løpet av det siste året, har det flere ganger vært framme i media at den økonomiske situasjonen for landets biblioteker er vanskelig. Dette gjelder både folkebibliotekene og universitets- og høyskolebibliotekene. Hvordan merker UB iTØ denne tendensen?

– Sammenlignet med de andre universitetsbibliotekene vil jeg si at vi har en relativt romslig økonomi. Og dersom bevilgningene til bokbudsjett følger stigningen i bokprisene, kan vi nok også se framtida lyst i møte.

Men vi merker svært godt den valutaøkningen som har vært i det siste og som fører til at særlig tidsskrifter innen realfagene blir dyrere. Fordi det er vanskelig å foreta økonomiske omdisponeringer når prioriteringene først er gjort, så det en stund ut til at vi ville bli nødt til å si opp abonnementet på noen av de utenlandske tidsskriftene. En ekstrabevilgning gjør imidlertid at vi unngår dette i år i hvert fall.

Fordi vi har et nytt bibliotek, er det mye vi mangler i samlingene våre. Hittil har vi kunnet låne det meste av det vi selv ikke har fra andre bibliotek. Etter hvert som disse stadig må skjære ned på sine innkjøp og abonnemeter, vil denne muligheten bli betraktelig redusert. For enkelte fagområder er situasjonen allerede vanskelig, selv når det gjelder helt elementære ting, og det skapes huller i litteratursamlingene som aldri vil kunne fylles igjen. På sikt vil dette skape store problemer for forskningen her i landet.

– Bibliotekbrukere flest tenker sjelden over at det tar lang tid fra det bestemmes at ei bok skal kjøpes inn til den er klar til å bli lånt ut. Det meste av bibliotekenes arbeid foregår altså i det skjulte, og det er ingen tvil om at bemanningssituasjonen er av avgjørende betydning for den service som kan ytes overfor lånerne, både når det gjelder effektivitet og «velvillighet». Er det tilstrekkelig mange ansatte ved dette biblioteket?

– Etter min mening er for få ansatte i dag den største hindringen for at UB skal kunne yte den servicen vi gjerne vil! Bemanningssituasjonen skaper langt større vansker for bibliotekets aktiviteter enn økonomien. Den siste nye stillingshjemmelen fikk vi i 1978, og det virker som det er liten vilje til å prioritere nye stillinger til UB. Selv ikke det faktum at nye undervisningsstillinger og nye fagtilbud ved universitetet nødvendigvis må føre til økt press på biblioteket, ser ut til å gjøre inntrykk.

Den lave bemanningen gjør at bøkene ofte hopper seg opp på bibliotekarenes kontorer i stedet for å nå ut til publikum så fort som mulig.

I utlånet er situasjonen nærmest prekær, og det er klart at slikt går utover servicen.

Fordi vi er så få, blir mange av bibliotekets oppgaver avhengig av ett bestemt menneske, og det får derfor store konsekvenser når noen av disse slutter.

Jeg vil gå så langt som til å si at vårt høyeste ønske for UB iTØ i dag er flere stillinger!

– Hva tror du årsaken kan være til at UB ikke prioriteres høyere enn denne beskrivelsen tyder på?

– Først vil jeg si at UBs manglende representasjon i Universi-

tetsstyret er et savn på mange måter og nok gjør at vi blir «oversett» fordi det ikke er noen som systematisk taler vår sak der. Der nest tror jeg dessverre at det er et uttrykk for den generelle tendensen til å nedprioritere bibliotekene her til lands.

Sammenlignet med andre land, har både folkebibliotekene og skole- og forskningsbibliotekene en påfallende lav status i Norge. Et illustrerende eksempel kan være at det i USA er av avgjørende betydning for et universitets renomé at det har et skikkelig bibliotek å tilby. Et godt bibliotek vil nemlig trekke både studenter og forskere til dette universitet. I Norge ville en slik problemstilling være utenkelig for de aller fleste.

– Biblioteket er altså ikke representert i Universitetsstyret. Hvordan vil du karakterisere forbindelsene til universitetsmiljøet forøvrig?

– UBs øverste styringsorgan er biblioteksrådet som består av representanter for undervisningspersonalet, studentene og bibliotekansatte. Det blir imidlertid mest budsjettdiskusjoner der, og man kan vel neppe si at rådet fungerer i tråd med intensjonene.

Når det gjelder kontakten mellom UB og instituttene, er den høyst varierende og avhenger for en stor del av den enkeltes personlige forhold til biblioteket.

Særlig fordi vi ennå er i en oppbyggingsfase, skulle vi ønske at kontakten var bedre, og at den var preget av konstruktiv kritikk heller enn av negativ misnøye med manglene – som alle er klar over at finnes.

– For nye studenter – og antagelig også gamle – oppleves UB

som en litt difus institusjon som man ikke helt vet hva er eller hva man kan forvente seg av. Og langt mindre hvordan man skal bruke i en konkret situasjon. Hvorfor går ikke UB ut med tilbud om brukeropplæring?

– Til det vil jeg si at vi fra UBs side er svært interessert i at en slik opplæring ble gitt. Vi har faktisk tatt initiativ for å få i gang en obligatorisk brukeropplæring, men ble avvist. Vi har også prøvd med frivillige omvisninger, noe som dessverre må sies å ha vært mislykket. For tida holder vi på å utarbeide en veiledningsbrosjyre som forhåpentligvis vil dekke noe av behovet når den blir ferdig.

Vi er klar over at særlig hoved-UB har en noe uoversiktlig «geografi» og at også oppstillings-systemet for bøkene kan være vanskelig å finne fram i. Jeg må bare oppfordre folk til å spørre bibliotekarene om hjelp! Dessuten kan nye studenter be faglærer om å bli vist rundt på UB ved semesterstart. I dag gjør noen faglærere dette på eget initiativ, mens andre lar det være. Det er derfor helt tilfeldig om studentene får informasjon om biblioteket og dets tilbud, noe vi er blant de første til å beklage.

– Ville ikke en smule skilting rundt om i lokalene være et hjelpemiddel inntil brosjyren blir ferdig?

– Jo, det er klart, og noe skilting er planlagt. Men her kommer arkitekten inn med sine krav om at alle skilt må være tilpasset interiøret, og det er ikke gjort i en håndvending å få dette til.

– Tross hovedUBs uoversiktelige lokaler, blir man slått av en smakfull og moderne innredning med

sittegrupper, grønne planter og leseplassene fordelt rundt mellom reolene. En del studenter klager imidlertid også over dårlig luft og mye støy. Er lokalene mer pene enn praktiske, og er det eventuelt mulig å forandre på noe av det det klages over?

– HovedUB er en stor bygning og er preget av visse særegenheter ved slike store, moderne hus. Bl.a. gjelder det systemet med å ha klimaanlegg, noe som gjør det vanskelig å regulere temperaturen i det enkelte rom.

At det kunne komme til å bli problemer med tørr luft, var vi klar over på forhånd. Dessverre var det ikke vilje til å bevilge de nødvendige 500.000 til utstyr som ville skapt bedre luftighetsforhold.

Når det gjelder støy på leseplassene, er det en konsekvens av den arkitektoniske løsningen med spredte leseplasser i stedet for lesesal. Heller ikke fra bibliotekarenes synspunkt er denne løsningen bare av det gode. Vi må f.eks. unngå faglige diskusjoner «ute i felten», noe som ofte er et savn. Jeg tror at en tradisjonell løsning med lesesaler med bare referanse- og pensumlitteratur ville gitt både mer tilfredstillende leseforhold for studentene og bedre arbeidsforhold for bibliotekarene.

Slik det er i dag, faller også noe av hensikten med de mer uformelle sittegruppene bort. For å unngå å forstyrre dem som leser, kan disse ikke brukes til gruppearbeid o.l.

Forandringer i planløsningen er nok mulig. F.eks. kan de fire, nå utleide, hjørnene taes i bruk til lesesaler. Etter hvert som behovet

for hyllekapasitet blir større, er dette antagelig noe som vil tvinge seg fram av seg selv.

Med hensyn til temperatur og luftfuktighet er det nok verre å endre på forholdene, både av praktiske og økonomiske grunner. Men blir det for ille, er det jo noe som heter at må man, så må man...

– Hva med kopieringsprisen på hovedUB? Etter studentenes mening er kr. 1 for å kopiere ett A4-ark for mye.?

– Her spiller bemanningssituasjonen igjen inn. Kopieringen er en stor belastning og et stadig tilbakevendende problem for dem som jobber i utlånet. Den tar ekstra mye tid fordi vi er pålagt å føre regnskap. At prisen er satt så høyt, er rett og slett for å unngå unødig kopiering av alle slags papirer! I blant har vi nemlig inntrykk av UB fungerer som kopieringssentral for halve byen...

Egentlig mener vi at kopieringsmuligheter utover det som er nødvendig for å kunne bruke UBs materiale, er et velferdsspørsmål som studentene burde ha ansvar for. Vi har tilbudt dem å overta gamle maskiner, men de har ikke vært interessert.

– Det spørres også om ikke utlånsystemet i skranken etter hvert er blitt håpløst gammeldags?

– Det er det utvilsomt, og her er jeg glad for å kunne fortelle at arbeid med å innføre et elektronisk utlånsystem er i gang. Jeg vil foreløpig ikke si noe konkret om når det vil være mulig å ta et slikt system i bruk, men jeg håper at det ikke vil bli altfor lenge til. I tillegg til at selve utlånsprosessen vil bli enklere og gå raskere, vil det også lette bibliotekarenes arbeid med å purre på for lenge utlånte bøker.

Jeg vil benytte anledningen til å påpeke at selv om tapstallene er gått ned pga. varslingssystemet i utgangspartiet, sliter vi med at både studenter og lærere er slappe med å levere tilbake det de har kvittert for, selv etter flere påminnelser. Dermed blir tilbudet dårligere for de øvrige lånerne, og arbeidsmengden for personalet i utlånet økes unødvendig.

Er det ellers noe du vil bemerke ved UB slik det fungerer i dag?

– Jeg syns kanskje at særlig hovedUB blir litt mye preget av grunn. Og mellomfagsstudentenes interesser. Jeg skulle gjerne sett at hovedfagsstudenter og lærere ble mer tilgodesett med sine behov, og at vi dermed bedre oppfylte målsettingen om å være et forskningsbibliotek. Dette er noe vi har i bakhodet og prøver å forbedre.

– Tilslutt, Astrid Utne, hvordan er det å arbeide på et UB som geografisk befinner seg langt unna andre vitenskapelige bibliotek?

– Fordi vi hele tiden har hatt anledning til å reise på møter, kurs og andre samlinger, byr ikke det på noen problemer. Både det faglige og det mer sosiale i bibliotekmiljø sammenheng blir varetatt ved den kontakten reisemulighetene gir, og det er selvfølgelig viktig at vi kan fortsette med disse reisene. De vansker vi har, skyldes som det har fremgått helt andre ting enn at vi er knyttet til verdens nordligste universitet.

UTROPIA: Torunn Pettersen

Astrid Utne: Mer teknologi åpner for stadig nye muligheter i bibliotekjenesten, men vi skulle gjerne vært flere....

(Foto: Tage Stabell-Kulø)

- VEIVISERE I BØKENES VERDEN

«Langs hyllene luktet det emment av granitol og gammelt papirlim. Kvinnen som satt i nærhet av de ruvende katalogskapene, syntes ikke atmosfæren var spesielt sjenerende. Som bibliotekar var hun vel vant med bøker og støv... Personalet kunne gjøre regning med litt roligere dager i ferien. Arbeidsløse ble de aldri. Utvelging av litteratur, bestilling av bøker, klassifisering og katalogisering holdt dem besjeftiget året rundt...

Folk var forbausende dårlig orientert om bibliotekets tjenester tenkte kvinnen ved pulen. De færreste visste å utnytte bibliotekets ressurser. Selv blant læreranstaltens egne vitenskapsmenn rådet det uvitenhet om den enorme informasjonstilgangen som lå rett foran nesen på dem, og selv om de hadde et visst kjennskap til boksamlingen, ante de knapt hvordan de skulle søke og finne frem».

Sitatet ovenfor er hentet fra «Forræderen», en spenningsroman (anbefales) av Fredrik Skagen – forfatter og tidligere bibliotekar ved NTH i Trondheim. Beskrivelsen han gir kan nok også passe på forholdene ved UB i Tromsø...

For om mulig å avhjelpe litt på den uvitenheten som måtte herske blant herværende studenter (og vitenskapsfolk?) bringer Utopia videre noen tips fra bibliotekarene ved UB:

- Ta deg tid til å bli kjent på UB så fort som mulig, det lønner seg på mange måter.
- Bibliotekarene kan vise deg rundt i lokalene. Dessuten kan de ved de hjelpemidlene de har til disposisjon (oppslagsverk, databaser) svare på de aller fle-

ste spørsmål om hva som finnes av litteratur innen de ulike fagområdene, hvem som har skrevet osv.

Det finnes f.eks. oversikter over artikler både i norske og utenlandske tidsskrifter hvor man kan søke på emne eller på forfatter. Det samme gjelder for monografier. Dessuten finnes det verk som refererer og/eller anmelder bøker og tidsskriftartikler. Ved å benytte disse slipper du å få tak og å lese hele publikasjoner, men oppnår likevel å finne ut hva de dreier seg om. En lettvinnt måte å holde seg (litt) orientert om forskning og debatt innen aktuelle fagområder.

- Fagreferentene kan spørres om

hjelp til å finne fram stoff om emner innen sine fagområder.

- Ved å bruke emneregisteret kan du selv finne ut hvilke bøker UB har om et emne, og hyllelista forteller hvor bøkene er plassert.

- Dersom den boka eller det tidsskriftet du er ute etter ikke er å finne på UB i Tø, kan den/det lånes inn fra andre bibliotek.

- Å kjenne til de muligheter som UBs samlinger og tjenester innebærer, vil gjøre at du kan manipulere med informasjonsstrømmen, få nye innfallsvinkler til emnene og dermed utvide ditt kunnskapsunivers!

- LET IKKE FORGJEVES - SPØR EN BIBLIOTEKAR!

SAIH-TIEREN PÅ AVVEIER I SAMSKIPNADEN

Utopia: Hanne Gjerme

Det har vært studentpolitisk seminar i Skibotn, og første innleder fredag var Inger Kristin Tronstad, leder i SAIH. Tronstad gikk grundig til verks i beskrivelsen av organisasjonens bakgrunn, struktur og målsetninger. Hun viste ved hjelp av tallmateriale at store deler av SAIH budsjettet har sitt grunnlag i SAIH tieren (nå 20,- kr.), som den enkelte student kan betale ved semesterstart.

For hver tier SAIH får inn, bevilger staten kr. 90,-. Under debatten som fulgte etter innlegget kom det fram at SAIH ikke har mottatt SAIH tierne fra samskipnaden i Tromsø. I følge et sentralsstyremedlem i SAIH, kan det dreie seg om et samlet beløp på ca. kr. 15 - 20 000,-. Hvis dette viser seg å være tilfelle, er det grunn til å se svært alvorlig på saken. Utopia vil sjekke dette nærmere, og vil komme tilbake til saken.

Ingen selger

Bokverk

- billigere enn oss.

I VÅR FORRETNING FÅR DU:

- Alle bokverk til samme pris som forlagsagentene tilbyr.
- Ikke tillegg av moms på bøker.
- Ikke tillegg for avbetaling.
- Bokverk på like gunstige ratevilkår som forlagene tilbyr.
- Se utvalget av verk før du bestemmer deg.
- Hjemlån av aktuelle verk, uten kjøpepress eller risiko.

UNIBOK

UNIVERSITETSBOKHANDEL

Postboks 761 - 9001 Tromsø

Tlf. (083) 81 012

DENNE
BANKEN
FINNER DU
OVER HELE

NORGE

**K KREDITKASSEN
FISKERNES BANK**

TROMSØ

Tlf. (083) 85 530

Nå haster det skal man komme i form til julebordene. Tromsøstudentenes Idrettsforening har derfor oversendt oss sine forskjellige treningstider. De følger her:

T S I

Volleyball:

2. div. damer:
Man. 18.30-20.30
Ons. 18.30-20.30
Tors. 21.00-22.30

Tromsøhallen
Stakkvollhallen
Gyllenborghallen

3. div. herrer:
Man. 18.30-20.30
Ons. 18.30-20.30

Tromsøhallen
Stakkvollhallen

4. div. damer:
Ons. 21.30-22.30
Fre. 20.30-22.30

Tromsdalshallen
Gyllenborghallen

4. div. herrer:
Ons. 21.30-22.30
Fre. 21.30-22.30

Tromsdalshallen
Gyllenborghallen

Judo:

Nybegynnere:

Tirs. 18.00-19.00
Torsd. 18.30-19.30

Kata

Tirs. 19.30-20.00

Gult-Brunt:

Tirs. 20.00-21.00

Gult-grønt

Tirsdag 21.00-21.30

Tors. 19.30-20.30

Blått-Brunt:

Tors. 20.30-21.00

Alle gruppene - fritrening fra 17.00 og utover.

Treningen foregår i bomberommet ISL.

Aikido:

Ons. 19.30-21.30

Tors. 16.30-18.30

Tirs. 07.30-08.30

Lør. 09.00-10.00

Bomberommet ISL.

Fotballgruppa:

Man.

Ons.

Fre.

Sal A og B, Tromsøhallen.

Styrketrening:

Tirs. 20.30-21.30

Tors. 20.30-21.30. Nye medlemmer.

Styrketreningssrommet, Gyllenborghallen.

Studentenes undervannsklubb:

Man. 20.00-21.00

Alfheim svømmehall

Padlegruppa Trulle:

Søn. 11.00

Naustet v./gammalgård

Bassengtrening: Se klubbkassa i Nordlys på onsdag.

Fjellgruppa:

Ons. 18.00

Stakkvollhallen

Fallskjermgruppa:

Faste møter tors. 21.00

EDB-senteret IMR.

Badminton:

Man. 13.00-15.00

Sal A, Tromsøhallen

Basketball:

Tirs. 14.00-15.00 Sal C

Fre. 13.00-15.00 Sal B

Tromsøhallen

Yoga:

Man. og fre. 11.15-12.15

Bomberommet ISL.

KIRKE OG UNDERVISNINGS-DEPARTEMENTET INNSER TABBEN

Kirke og undervisningsdepartementet vil endre reglene for hvilke fag som skal gi undervisningskompetanse i grunnskolen. Dette vil i praksis medføre at andelen av universitetsfag som gir slik kompetanse vil bli halvert.

I følge arbeidsutvalget (au) institutt for språk og litteratur (isl) er det finsk og lingvistikk som vil bli skadelidende dersom reglementet får gå uendret igjennom.

Utropia tok kontakt med statssekretær Anne Olaug Ingeborgrud i k.u.d og i følge henne, vil departementet vurdere å gjøre universitetene til høringsinstans like-

vel. Bakgrunnen for dette er at universitetet i Oslo har fått uttale seg, slik at det også vil være naturlig at de andre universitetene blir tatt med.

Departementet hadde i første omgang ikke tenkt å la universitetet få uttale seg, men har nå innsett hvilke konsekvenser dette kan få.

Ifølge bladet Skoleforum er det bare en ren tilfeldighet at UiO har fått vite om saken. Utfra dette kan man spørre seg om departementet bevisst har holdt universitetene utenfor, men nå begynner å øyne faren med å føre en slik politikk. Ingeborgrud sier videre at intensjonen med regelforenklingen er et anliggende som først og fremst angår lærerskolene og det er ut fra hensynet om å få et desentralisert skoleverk som har veid tyngst. Hun begrunner dette med at skoleverket er best tjent med lærere som kan undervise i mange fag, slik som lærerskolene legger opp til.

En person som f.eks. har hovedfag i engelsk vil, ifølge henne ha for ensidig utdannelse til å kunne tilfredsstille grunnskolenes krav til fleksibilitet.

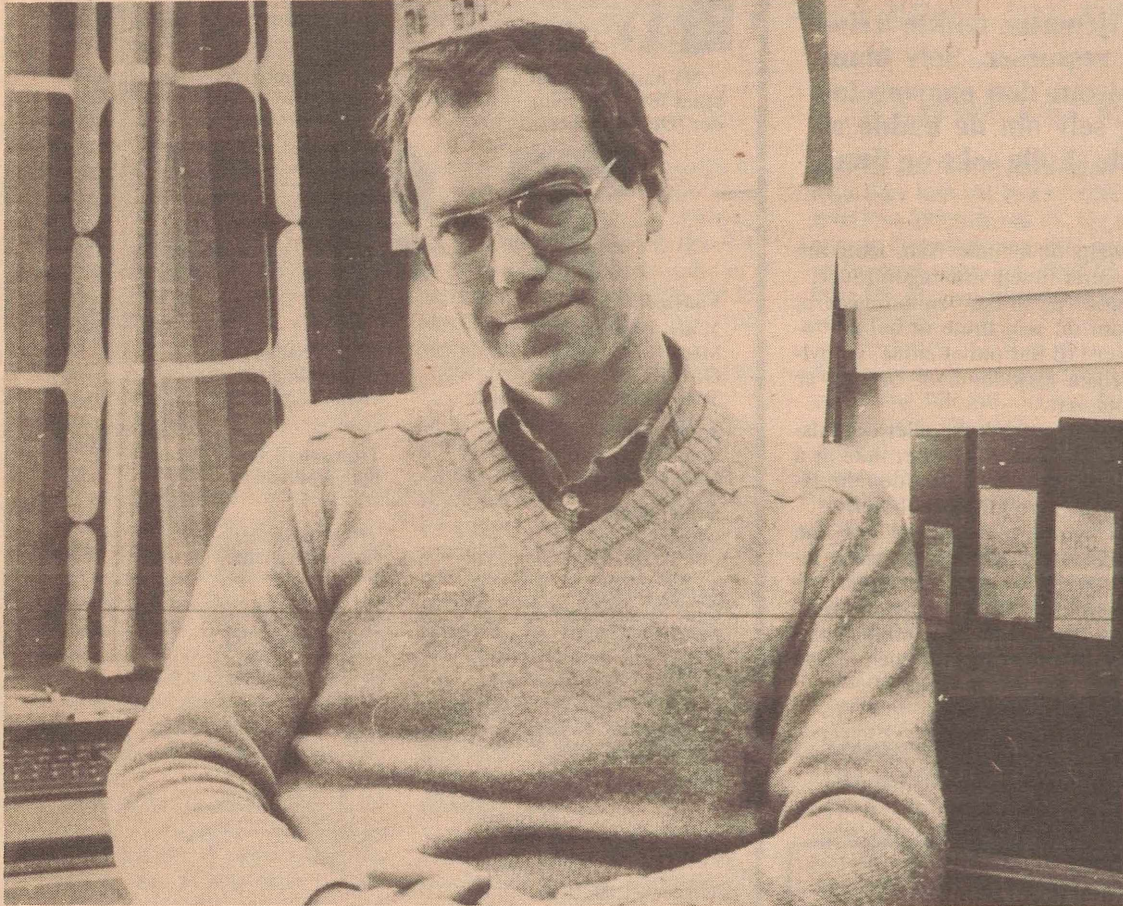
For UiTø's vedkommende vil finsk i alle tilfeller få beholde sin kompetanse, men lingvistikk er enda usikkert. Først skal universitetet få uttale seg.

Det som er betenkelig, i denne situasjonen, er at departementet fra starten av ikke hadde tenkt å undersøke på hvilken måte de aktuelle universitetsfag i dag anvendes og integreres i skoleverket. Ifølge førsteamanuensis Ove Lorentz isl vil blant annet lingvistikk gi viktig innsikt i språkforståelse og språkproblemer.

Dermed har lærerne med denne type utdanning en særlig fordel når det gjelder innsyn i utenlandske elevers kommunikasjons-

problemer. Dette er bare et eksempel på hvordan et universitetsfag kan bidra til å imøtekomme behov hos elever i grunnskolen.

Når departementet nå vurderer å la universitetene likevel få ta del i høringen, synes det som om dette forhold har blitt klart for de folkevalgte etter at media tok opp spørsmålet. Dette skal egentlig ikke være nødvendig og det sier mer om beslutningstakernes tenkemåte enn selve saken.

KVALITETS-BEVIS

Vi bør få en differansiert boligpolitikk så de som vil betale ekstra for kvalitet får muligheten til det. Forhåpningen er et godt eksempel på hvordan Samskipnadens boligpolitikk bør bli.

- Det var mange som skvatt i stolen da Samskipnadsformann Tor Ødegård uttalte overstående på allmøte på ISL. Var nå mannen definitivt på vei tilbake til faderhuset, Unge Høyre.

- En provokasjon, sa Ødegård til Utropia etter møtet, for å få i gang en debatt om boligpolitikken.

Vi får håpe det, men Forhåpningen står nå en gang der. Med kvalitet og høye husleier.

Ny veggavis fra jentegruppa IMR

Jentegruppa på IMR har eksistert siden våren 1983. I følge deres egen brosjyre har gruppa bl.a. som mål «å skape debatt og bevisstgjøring omkring jenters situasjon i realfagmiljøet», og å være med på å endre «forutinntatte» holdninger til jenter som begynner på realfagstudie».

Jeg vil tro at ingen, uansett om en er jente eller gutt, tilhørende IMR eller ikke, kan ha unngått å høre om jentegruppa, enten i en sosial eller mere «seriøs» sammenheng. Foruten at de har stått for rebusløp, kurser i taleteknikk, temakvelder o.l., driver de også med en fadder- (gudmor?) ordning for alle de nye jenter som begynner på realfagstudiet. Aktive folk med andre ord.

Utropia har vært i kontakt med en aktiv sjel i jentegruppa, Elin Gundersen, og hun kan fortelle at i disse dager arbeider gruppa med

UTROPIA: Hanne G.

sin andre veggavis der temaet denne gang skal være kjønnskvote- ring. «Vi ønsker å se nærme- re på kjønnskvote- ring som virkemiddel generelt, og spesielt på IMR for å se på hva slags betydning det kan ha for rekrutteringen av «jentestudenter» på institut- tet», sier Elin. I veggavisa vil jentegruppa se på ulike former for kjønnskvote- ring (det nevnes radi- kal vs. moderat kj.vkot.), og hvil- ke konsekvenser disse kan ha. Fø-

rer kjønnskvote- ring nødvendigvis til nivåsenkning? Og hva menes i tilfelle med det?

Gruppa ønsker også å få fram ulike synspunkter blant de ansatte på universitetet, og vil i den forbindelse intervju bl.a. rektor. Og når kan vi regne med å få lese denne avisa?

«Jo, vi regner med å ha den fer- dig rundt 1. nov.», svarer Elin kjapt, «og vi håper», fortsetter hun like kjapt, «at dette kan være med på å skape debatt om em- net». Og jentegruppa vil ikke gi seg med veggavisa, nei da allerde

12. nov. vil de som en oppfølging til veggavisa stå for et debattmøte i IMR-kantina. Til stede vil det være representanter for diverse organer på universitetet. Som eksempel nevner Elin Grammeltvedt som sitter i likestillingsutvalget på IMR.

Det ser ut til at jentegruppa på IMR vet hva de gjør, og gjør hva de vil. Og det skal bli spennende å se om de nå greier å provosere fram en debatt om kjønnskvote- ring, som etter deres mening langt ifra er noe utdebattert emne.

RADIKAL FRONT

Radikal Front har avviklet sitt første møte, med 20 sjeler til stede. Hvorav halvparten var nye ansikter. Det ble vedtatt at RF i første omgang skulle avvikle en serie møter om studentpolitikk, som skulle danne grunnlaget for det videre arbeidet.

Man skal prøve å legge møtene til studenthuset, slik at kveldene også kan inneholde sosialt samvær. Første møte vil bli om velferdspolitik og studentøkonomi.

Det er lagt til: Tirsdag 29/10, kl. 18.00

Så du som vil ha igang studentpolitikken og et studentmiljø; MØT OPP!

OVERVÅG TIL SOSIALDEP.

Universitetsdirektør Harald Overvåg tar seg perm for å dra til Oslo og bli statssekretær hos sosialminister Heløe. Ettersom det er et så begrenset område som Høyres sosialpolitikk han skal stille med, går vi ut fra at vi trygt kan ønske han gode og rolige dager. Men underholdningstilbudene i Oslo er blitt mange, så noe å fordrive tiden med finner han nok.

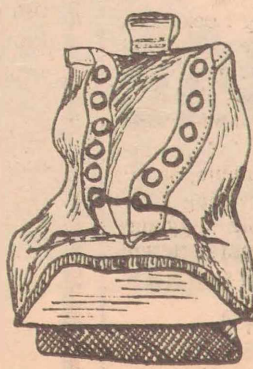
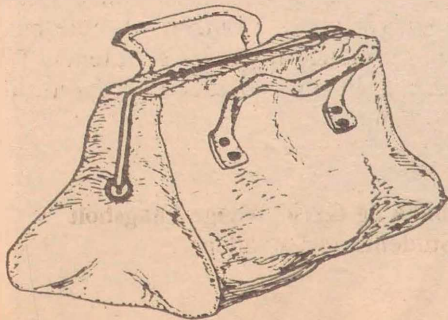
Og går det som alle tror vil ass. Universitetsdirektør Vebjørn Fagernes rykke opp og fylle sjefstolen så lenge. Nestkommanderende må vel så bli kontorsjef Jan Larsen.

SKOMAKEREN ER LØS

Du finner skomakeren i Storgt. 126. Maskinelt og fagmessig gjør han sko- og lær-reparasjoner for deg.

SKO-REPARASJONER MENS DU VENTER !

TLF. 30 055

BOKEN OM INTRIGENE PÅ UNIVERSITETET

Av: Bjørn Brox

Den nye boka til Yngvar Løchen er en sensasjon. Den avliver en gang for alle myten om at Universitetet er en idyll av fellesskap og samarbeid. Yngvar Løchen har vært så modig at han over 70 sider avslører i detalj den kyniske maktkampen og sneversynte egeninteressen som dominerer universitetssamfunnet. For første gang er dette tabu-området tatt opp til offentlig debatt. Det tragiske ved boka er at Løchen ikke vil gjøre noe med saken. Løchen påviser i detalj hvor nært problemet er knyttet til Universitetets egen styringsstruktur. Universitetsdemokratiet fremmer splittelse og uansvarlighet. Universitetet trenger en sterkere ledelse, men Løchen er så redd for autoriteter at han foretrekker dagens kaos.

«Liv og forvitring i vårt samfunn» kan leses på flere plan. Selv er jeg mest opptatt av debatten om styringen av Universitetet. Men jeg er ikke sikker på om det er dette forfatteren selv synes er det viktigste i boka. Splittelsen på Universitetet er for han bare et eksempel på noe mer alment i samfunnet. Løchen mener at den større graden av personlig og materiell frihet i samfunnet har svekket fellesskapet mellom menneskene. Løchen kaller dette et paradoks. Han vil tro at fellesskapet ble styrket når tvangen fra omgivelsene ble svakere. Som han skriver: «De ytre frihetsmulighetene er blitt større for mange flere...» Likevel er fellesskapet svakt, mener Løchen. «Jeg synes det er en god del inaktivitet, livsglede og tretthet (i samfunnet)...» Han ser også «en jakt på skinnende gjenstander som ikke forutsetter noe egentlig fellesskap».

Løchen ser ingen vei ut av elendigheten. Sånn sett er dette en dystre bok. Men er egentlig Løchens argumentasjon så overbevisende? Jeg føler at det dystre bildet Løchen tegner av samfunnet sier mer om han selv enn det gjør om samfunnet. Ikke på et personlig plan, men på et ideologisk plan. Løchen er tydeligvis en dypt religiøs person.

Det Løchen vil, er egentlig å avskaffe konkurransesamfunnet. For Løchen er virkelig samarbeid og fellesskap basert på uegennyttige handlinger. Han ser for seg et idealsamfunn med «en visjon og en følelse av å være med i et fellesskap på vei fremover mot et forenede fremtidsstadium, mot et nytt paradisi der konflikten er løst og motsetningene overkommet, og der mennesket skulle være fritt i virkelig forstand» (s. 147).

Hos de kristne heter det at du skal elske din neste som deg selv. Både de kristne og utopiske sosialister som Løchen bygger på tro og ønsketenkning. Et samfunn fritt for konflikt og konkurranse er i strid med alle tilgjengelige data. Alle samfunn til alle tider har vært konkurransesamfunn. Kina er ikke noe unntak, det har til og med Løchen omsider funnet ut. Det overveldende datagrunnlaget denne påstanden bygger på burde være grunn god nok til å forkaste ideen om et samfunn uten konflikter.

Dessuten må man spørre seg selv om ikke konflikter og konkurranse rett og slett er en forutsetning for fellesskap. Er det rett at folk samarbeider fordi de er snille med hverandre? Det tror ikke jeg hverken at de gjør, eller at de burde gjøre. Jeg tror erfaringen støtter det syn at folk samarbeider når det er nyttig for dem på en eller annen måte, altså at folk samarbeider av hensyn til seg selv, ikke av hensyn til andre. Folk samarbeider rett og slett fordi det er nødvendig. På denne måten er det ikke på tross av, men på grunn av konkurransesamfunnet at samarbeid og fellesskap finner sted. Konkurranse betyr at folk har noe felles, nemlig felles vurderingsskalaer for det som er viktig i livet. Det er nettopp dette som setter folk i stand til å verdsette hverandres prestasjoner og handlinger. Det er konkurransen som skaper fellesskapet, ikke det at folk er snille med hverandre. Idealmennesket til Løchen minner meg alt i alt mest om en sau.

Intriger

På et annet plan kan altså Yngvar Løchens bok leses som en analyse av de interne forholdene ved Universitetet, for ikke å si Universitetet i Tromsø. Her har virkelig Løchen gjort en kjempejobb. Han gir et detaljert bilde av maktspillet og intrigene slik det arter seg for en som er på innsiden av systemet. Og ingen kan beskyldes Løchen for å mangle kunnskap om emnet. Han har vært rektor ved vårt Universitet i fire år, han har jobbet her helt siden starten i 1972, og han er som fagmann spesialist i institusjonsgranskning!

Jeg er svært spent på hvilke reaksjoner som vil komme på denne delen av «Liv og forvitring i vårt samfunn». Det er nemlig ikke noe positivt bilde Løchen tegner av universitetssamfunnet. Nå skriver han riktig nok at han bevisst har plukket ut de negative sidene ved livet på Universitetet. Han skriver ikke at Universitetslærere er ulykkelige, men at universitetet som samfunn heller hemmer enn fremmer de ansattes trivsel.

Det er en grunnleggende mangel på samhold på universitetet, mener Løchen. Stort sett følger folk sine egne målsettinger helt uten å føle ansvar for det som er universitetet sine fellesoppgaver. Han opplever det som: «det motsatt av en organisasjon, nemlig bare som en løs samling av enkeltpersoner som det ikke eksisterer noen sterke bånd mellom... Det er snarere en begavet dyrking av prinsippet om «anti-organisasjon». Dette får følger for universitetets evner til å løse sine oppgaver. Universitetet er: «organisert bare opp til det minimum som er tilstrekkelig til å forhindre kollapsen eller katastrofen. Men av og til kommer den likevel, lærerne møter ikke til undervisningen fordi beskjedne om tidspunktet ikke nådde frem (eller ble forlagt), det er for dårlig framføring i de besluttede organer til at vedtak kan treffes, og de vedtak som fattes, oppleves ikke alltid som bindende. De kan endres i neste runde. Av og til nesten som et anarki». Hvor total mangelen på felles målsettinger er i universitetssamfunnet går fram av følgende utsagn: «Systemet blir etter hvert gearret inn på at den enkelte handlinger normalt bare uttrykker egeninteresse. Det er få kategorier for å oppfatte uegennyttige motiveringer. Dette har jeg sett gang på gang, og det er en konsekvent fornekning av at enkelte simpelthen gjør en jobb for helheten». Sterkt sagt av en mann i Yngvar Løchens posisjon. Han skal jo fungere i dette miljøet.

Fortvilelse

Man aner en sterk fortvilelse og

forbitrelse hos Løchen over de forholdene som rår ved Universitetet. Han bruker så sterke ord som «paranoid», «destruktiv», «pervertert», «ødeleggende» og «tvangspregget» om det han ser rundt seg. Jeg kan godt forstå han, miljøet er utrolig både for lærere og studenter. For Løchen er det kanskje ekstra tragisk i og med at han selv har vært med på å skape dagens forhold.

Løchen legger nemlig ikke skjul på at de vanskelige samarbeidsforholdene på Universitetet er nært knyttet til styringsstrukturen som er bygd opp. Det er tvert imot et hovedpoeng hos Løchen at demokratiet ved Universitetet hemmer fellesskap og samarbeid: «Styringsordningen er ikke slik at den styrer en felles oppfatning av visjon og plan. Situasjonen er paradoksal fordi demokratiet og det representative styringsverket jo i sin tid ble skapt og vedtatt ut i fra den tankegang at Universitetet er en enhet, der man i fellesskap skulle komme fram til de beste vedtak og beslutninger». Et system som Løchen var en pådriver for å få i stand.

Oppgjør med idealene

Jeg oppfatter denne boka som et sviende oppgjør med idealet om deltagende demokrati ved Universitetet. Løchen påviser hvilke enorme skadevirkninger den etablerte styringsstrukturen har hatt på institusjonen, og da mener jeg Universitetet i Tromsø. Det har vært den totale uansvarligheten satt i system. Løchen påviser ingen positive følger av demokratiet uten det at folk får være med, javel. Men til hvilken pris! For Universitetet som utdanningsinstitusjon er det vanskelig å se annet enn negative følger av det systemet Løchen så mesterlig skildrer.

For Løchen selv er det ikke dette et oppgjør med sine tidligere idealer, det er imidlertid mulig å bruke boka hans slik. Han selv vil ikke tilbake til professorveldet: «Selvfølgelig vil mange ønske en nostalgisk reetablering av det tradisjonelle, akademisk isolerte universitetet, med professorstyring og klare kommandoforhold. Fordi det indre livet er så problematisk, er det nok kommet et backlash. Personlig har jeg ingen tro på at dette er veien. Det blir ingen skapende skepsis av det, ingen dyp og egentlig frihet». Her ser vi hvor sterkt Løchen er preget av sine idealistiske forestillinger. Han påpeker selv at dagens problemer ville forsvinne dersom man overlot makten til profesorene. Allikevel tviholder han på det mislykte universitetsdemokratiet. Jeg synes det er tragisk, for Løchen er en mann med stor innflytelse.

Personlig synes jeg Løchen har servert de nødvendige argumenter for en sterkere ledelse og mer personlige ansvarsforhold ved Universitetet. Det deltagende demokratiet har spilt fallitt. Men uansett hva man måtte mene, så er i alle fall «Liv og forvitring i vårt samfunn» et ypperlig utgangspunkt for en debatt om dette viktige spørsmålet.

Yngvar Løchen:

«Liv og forvitring i vårt samfunn».

Universitetsforlaget 1985, 148 sider.

Brød og helse

«Brød-politikk» er et populært begrep i samskipnadsstyregruppa om dagen. Det er praktisk politikk og økonomiske begrensninger som står sentralt i styregruppas arbeid. Vel og bra – til og med vi som mener at helsetjenesten er statens ansvar må jo forholde oss til virkeligheten. Nettopp når det gjelder virkeligheten er mine to hovedpoeng:

Utredning nr. ørtten

Virkeligheten er at det ifra Universitetets begynnelse er laget diverse utredninger, komiteinnstillinger, forslag, henstillinger, notater etc. om helsetjenesten. Derfor mener jeg det er litt trist at styregruppa har brukt så mye tid og energi på saken for å få til enda en utredning. Om dette er «brødpolitikk» er det ihvertfall å servere studentene gammelt brød. Utredninga som kom i august er gode nok – men tilfører ikke saken noe nytt. Derimot ville en behovsundersøkelse vært å komme videre i arbeidet med helsetjenest-saken.

Prioriteringer

må skje ut i fra hvordan virkeligheten er. Praktisk politikk er å prioritere, og det kunne være nyttig å vite litt mer om styregruppas prioriteringsliste generelt. Jeg har etter hvert lært at det ikke er på styremøtene sakene i virkeligheten blir avgjort, men på kontorene, i korridorene og under saksforberedelsene før møtene.

Det burde være mulig å få en diskusjon på prioriteringene – spesielt i disse valg- og budsjett-tider. HAM og SR har jo ikke spesielt stor innflytelse gjennom bare å bli informert om tingenes tilstand i etterkant. ALTSÅ: Hvem skal få være med å prioritere tiltak innen helsesektoren? Og ikke minst: NÅR skal det skje???

Hege Raastad

Andres barn mitt ansvar?

Barnehager er iflg. lov kommunenes ansvar, men som man vet et ansvar begrenset av økonomiske rammer. Det koster kommunene mye å drive barnehager ettersom foreldrene betaler ca. 1/3 av hva en barnehageplass koster, mens kommunene dekker underskuddet. Den generelle mangel på barnehageplasser gjelder og for studentene. For så å sikre studenforeldre barnehageplasser har Studensamskipnaden i Tromsø følgende avtale med Tromsø kommune: Samskipnaden eier og driver barnehager mot at kommunen betaler underskuddet for samskipnadens plasser i tillegg til at kommunen også har en større andel av plassene i barnehagen. Med i dette samarbeidet er også Universitetet, men det dekker kun underskuddet for sine ansattes plasser. Avtalen gjelder 6 barnehager med i alt 222 plasser. Av disse har samskipnaden 51. Dette semesteret har alle søkere med barn i alderen 3–7 år fått plass, mens det i aldersgruppen 0–3 år står hele 37 på venteliste.

Det er søkere som alle er berettiget og med stort behov for å få plass. Her er aleneforeldre, her er par hvor begge har lang studieansettelse, gjerne hovedfag. Søknader avslås, anker avslås. De får ikke plass for her er ikke plass i år. Kanskje heller ikke til neste år. I mellomtiden tigger lånekassens tellerverk for lån og studieoppgjøring.

Styregruppa i samskipnaden har i år valgt å prioritere barnehagedekning i tillegg til helse- og boligsituasjonen høyest. Foreløbig slagplan angående barnehageplassene er møte med kommunerepresentanter i håp om nye avtaler, oppnevning av et utvalg med representanter fra samskipnaden og studentene (studentforeldre) som skal arbeide for å finne mulige løsninger og endelig oppfordre studentene selv til å komme med synspunkter, råd og idéer, utradisjonelle som tradisjonelle. Kan vi f.eks. få tilsvarende avtale med det private næringsliv som de vi har med kommunen? Hva om studentforeldrene gikk sammen om en barnehage-/dagmammaordning? Det er nødvendig med både langsiktige løsninger som midlertidige kriseordninger. Styregruppa vil senere arrangere et møte med barnehagesituasjonen og mulige løsninger som tema. Tid og sted vil bli nærmere angitt. I mellomtiden oppfordres til tenkning – også i nye baner.

Toto Hølmekvakk og Gyrid Waage Langsholt
Studentsamskipnaden

CIRKUS I BYEN

Helge Gaarder, i forgrunnen, sørget for å samle sine tropper i et stormangrep på Huset.

Heller ikke det tredje rivningsforsøket til Cirkus Modern på Stundthuset lyktes. Selv om dette siste forsøket fra Cirkuset var vel så vellykket som de foregående. Helge Gaarder var i vanlig storform og resten av bandet fulgte opp. For tredje gang på rad fikk vi en opplevelse man sent glemmer fra Cirkus Modern. Vi ser allerede fram til neste rivningsforsøkt.

Ingen hadde problemer med å oppnå menneskelig kontakt, i hvert fall ikke på det fysiske planet. Tjukt som sild i tønne i andreetasjen.

STUNT-STAFETTEN

Stunt-stafetten går selvfølgelig videre. Alle som blir utfordret tar sin oppgave alvorlig. Denne gangen er det Gro Raaksan som tar i mot utfordringen fra Halvor Losnedal:

Dette var vanskelig, Halvor. Ganske lure greier. Kunne tenkt meg minst to hoder nå, men det ene jeg har er lurt nok til å skjønne at det ikke nytter å lure seg unna.

Mitt bidrag; forfattet i korthet, lurhet, kort lurhet m.m.:

HUSK
Å
FATTE HVA
DET
GJELDER
!

That's all. (Heldigvis har ingen definert for meg hva et stunt dikt er).

Nestemann ut må bli Johnny Aak. (Og send en kopi til ambassaden i London).

Gro Raaksan

THAILAND – SINGAPORE

Vi er BILLIGST til ferieparadisene i Østen. Greie vilkår.

NB: Enveis billetter mulig. Bare for studenter og skoleelever.

Priser en vei fra Oslo:

Hong Kong	Kr. 3940,-
Singapore	Kr. 3460,-
Bankok	Kr. 3240,-
Peking	Kr. 4250,-
Tokyo	Kr. 4200,-

UNIVERSITETENES
REISEBYRÅ

Breivika · Postboks 865
9001 Tromsø · Norway

BILLIGST TIL ØSTEN!

FORELESNING MED ØL OG OM ØL

UTROPIA: Kurt Høugli

Det ble en selsom opplevelse å gå på forelesning om øl i regi av studentforeningen Ruphus på IMR. For første gang opplevde undertegnede at ølkassene gikk benkelangs oppover auditoriet i stedet for de vanlige stensilene. For første gang opplevde man at foreleseren forsynte seg av alkoholholdige drikker mens han doserte. Men jeg antar at det var som det skulle være når en først hadde fått bryggerimesteren på Mack til å forelese om Mack-ølets fortrefeligheter. Og det er vel sant som han sa Erik Brinchmann, bryggerimester på Mack:

– En forelesning om øl blir nødvendigvis tørr om man ikke har øl å ty til.

Og tilhørerne lot seg ikke be to ganger. Det medbrakte ølet til Brinchmann fant fort frem til strupene på hans elever. Gratis var det jo også. Det ga seg selvfølgelig utslag i en til og begynne med nesten andektig oppmerksomhet. Foreleseren ble bare avbrutt av utallige tss-lyder hver gang en ny flaske ble åpnet.

Men etter hvert så ble uroligheten i salen merkbar. Ølet hadde ikke bare lesket strupene men den hadde også gått sin naturlige gang gjennom hele systemet og måtte nødvendigvis ut. Brinchmanns historier om hvor viktig det var med god humle, rent vann og riktig spiret malt ble til stadighet avbrutt av nye utflukter til dit alle er nødt til å ta seg en tur når de har konsumert et visst antall øl i løpet av kort tid.

Det medbrakte ølet fikk altså bein å gå på, eller kanskje heller struper og leske. Men forelesningen var god og informativ den. Vi fikk vite alt om hvilke prosesser som ligger til grunn for godt øl og

vi fikk i hvert fall vite hvilket øl som var best. En patriotisme overfor eget produkt som var ganske så entusiastisk.

For de som har tenkt å gi seg en karriere innenfor brygging av øl i vold så kunne Brinchmann opplyse at han egentlig var utdannet til meierist. Men at han nå hadde tatt veien fra melk til øl, via bryggeriskole i Danmark, og det er jo alltid godt å vite.

Og han som fortalte at han brukte sukker til gjæringsprosessen

av sitt eget hjemmebrygg fikk sitt pass påskrevet av den allvitende Brinchmann. Man begår ikke den dødsynd det er å sette til sukker for å fremskynde gjæringen, hvis en skal ha godt øl.

Alt i alt en morsom, instruktiv og belærende forelesning, og den var ikke minst fuktig.

Etterpå var det landskamp. Men det er en annen historie. Datoen 16. oktober 1985 eksisterer nemlig ikke i de norske historiebøker.

Kan du lese teksten nedenfor?

HVIS IKKE
BØR DU SØKE

KONTROLL

AV DINE

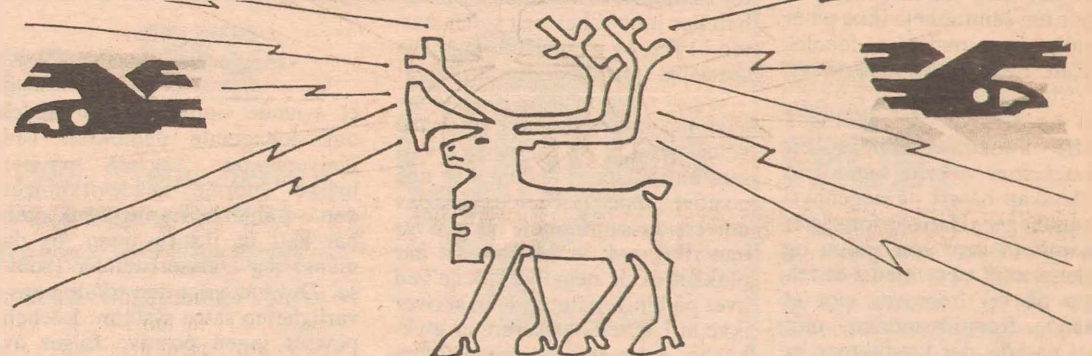
ØYNE!

MEDLEM
NORGES
OPTIKER
FORBUND

Hilsen
Optikus
Magnus Jacobsen
Fr. Langesgt. 12
Tlf. (083) 82 710

STUDENTRADIOEN FM 101MHz

Mandag kl. 08.00–08.30

Tirsdag kl. 21.00–23.00

Onsdag kl. 08.00–08.30

Torsdag kl. 21.00–23.00

Fredag kl. 08.00–08.30

Fredag kl. 19.00–21.00

Lørdag kl. 13.30–14.30

Lørdag kl. 24.00–03.00

Søndag kl. 14.00–16.00

Mårrakvitter

Kråker i lufta, m./samisk halvtime

Mårrakvitter

Torsdagsåpent

Mårrakvitter

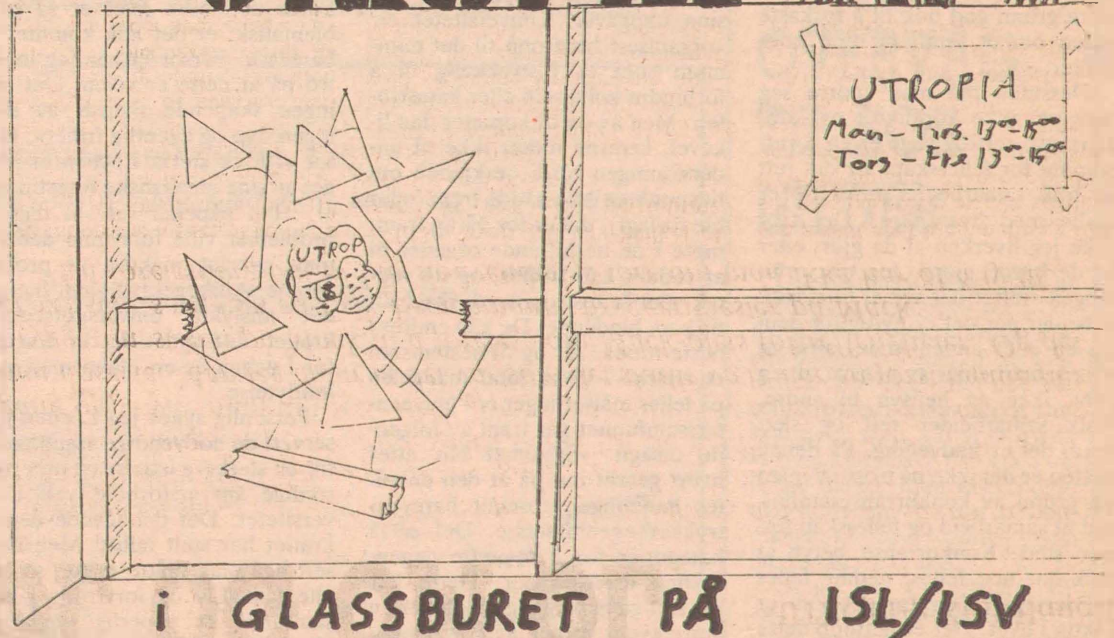
Vorspielstunde

Etter ukeslutt

101 natt

Musikkmaksimum

UTROPIA

i GLASSBURET PÅ ISL/ISV

Tlf. 81 638 1.386

Direkte: 87 560 når sentralen er stengt

Adr.: Postboks 678, 9001 Tromsø

Neste nummer 11. november

Neste deadline: Fredag 1. november kl. 16.00